

**МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ ВИКЛАДАЧАМИ ЯКОСТІ
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ
«ЕКОЛОГІЯ»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти**

Мета дослідження – вивчення думок щодо рівня задоволеності викладачів якістю освітньо-професійної програми «Екологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Метод дослідження – анонімне електронне анкетування за спеціально розробленим інструментарієм (*Google Форм*), розміщеним на офіційному веб-сайті Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (ТДАТУ) за адресою <http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejkholderiv-schodo-jakosti-osvity/>.

Цільова аудиторія – науково-педагогічні працівники, які викладають навчальні дисципліни, що передбачені навчальним планом за освітньо-професійною програмою (ОПП) «Екологія» (респонденти).

Опитування респондентів було проведено в **1 семестрі 2023-2024 навч. року** за анкетною «якість освітньої програми». Всього опитано **8 респондентів**.

Процедури, види та форми оцінювання повністю відповідають [Положенню про опитування учасників освітнього процесу в ТДАТУ](#).

Анкета складалася з дев'яти блоків питань, які включали: оцінювання відповідності знань випускників з освітньої програми сучасному стану виробництва і бізнесу; ранжування за значимістю тринадцяти найбільш важливих компетентностей, оцінювання якостей та навичок випускників за п'ятибальною шкалою від 1 (низький рівень) до 5 (високий рівень); найбільш необхідні складові освітньої програми; необхідність залучання роботодавців до розроблення та модернізації освітніх програм та відкриті питання щодо дисциплін, які необхідно ввести та вивести з освітнього процесу, інших пропозицій щодо покращення якості освіти та освітньої програми.

Результати було опрацьовано за допомогою програмного забезпечення Microsoft Excel (з допустимою похибкою вимірювання 0,1%).

Результати оцінювання науково-педагогічними працівниками якості ОПП «Екологія» за критерієм **«Наскільки знання випускника зі спеціальності відповідають сучасному реальному стану виробництва і бізнесу»** наведено на рисунку 1.

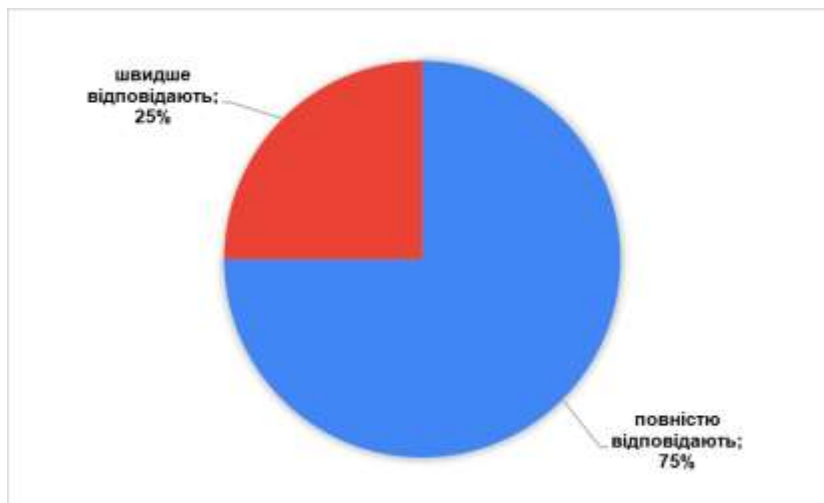

Рис. 1. Оцінювання «Наскільки знання випускника зі спеціальності відповідають сучасному реальному стану виробництва і бізнесу» (у відсотках)

Результати ранжування тринадцяти найбільш важливих компетентностей випускника для роботи за фахом (1- найбільш важлива) представлено у табл. 1.

Таблиця 1 - Ранжування пунктів щодо важливості компетентностей випускника для роботи за фахом

Назва компетентності	Рейтинг
1 блок	
Здатність до аналізу і синтезу	1
Здатність застосовувати знання на практиці	2
Базові загальні знання	3
Засвоєння основ базових знань з професії	4
Усне і письмове спілкування рідною мовою	5
Знання другої мови	6
2 блок	
Елементарні комп'ютерні навички	1
Дослідницькі навички і уміння	2
Здатність до навчання	3
Здатність до критики та самокритики	4
Здатність пристосовуватись до нових ситуацій	5
Здатність породжувати нові ідеї (креативність)	6
Прийняття рішень	7

Моніторинг оцінювання якостей та навичок випускників освітньої програми за п'ятибальною шкалою від 1 (низький рівень) до 5 (високий рівень) наведено в таблиці 2.

Таблиця 2 - Оцінювання якостей та навичок випускників (у відсотках)

Критерій оцінювання	Бали				
	1	2	3	4	5
Рівень загальнотеоретичної підготовки	0	12,5	0	62,5	25,0
Рівень базових (професійних) знань і навичок	12,5	0	0	62,5	25,0
Стратегічне мислення	0	0	25,0	37,5	37,5
Націленість на кінцевий результат	0	0	12,5	37,5	50
Здатність працювати в колективі, команді	0	0	25,0	12,5	62,5
Здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці	0	12,5	0	50	37,5
Націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання	12,5	12,5	0	25,0	50
Навички управління персоналом, колективом	12,5	0	25,0	37,5	25,0
Ерудованість, загальна культура, комунікабельність	12,5	0	0	50	37,5
Володіння інформаційними та комунікаційними технологіями	12,5	0	0	37,5	50
Ведення ділової документації	0	25,0	0	37,5	37,5

Результати оцінювання показали достатньо **високий рівень** (максимальна сума відсотків за балами 4 і 5, по 87,5 %) наступних якостей та навичок випускників: «рівень загальнотеоретичної підготовки», «рівень базових (професійних) знань і навичок», «націленість на кінцевий результат», «ерудованість, загальна культура, комунікабельність», «володіння інформаційними та комунікаційними технологіями».

Меншими балами оцінили наступні критерії (максимальна сума відсотків за балами 1 і 2) – по 25%: «ведення ділової документації», «націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання».

Моніторинг оцінювання п'яти найбільш необхідних складових освітньої програми «Екологія» наведено в таблиці 3.

Таблиця 3 - Оцінювання п'яти найбільш необхідних складових освітньої програми «Екологія» (у відсотках)

Критерій оцінювання	Бали
Співвідношення теоретичної і практичної частини	63
Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін	75
Спрямованість дисциплін на майбутню професію	100
Обґрунтованість навантаження на студентів (кількість дисциплін на семестр, кількість годин на тиждень аудиторної і самостійної роботи)	63
Організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо)	25
Залучення студентів до організації, проведення і участі в наукових і практичних заходах	75
Доступ до програм підготовки, графіків освітнього процесу, розкладів і робочих програм дисциплін	50
Доступ до навчальної і наукової літератури бібліотеки університету	38

Аналіз таблиці 3 показує, що за результатами опитування респондентів найбільш необхідних складових ОПП «Екологія» наступні:

1. Спрямованість дисциплін на майбутню професію (100%);
2. Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін (75%);
3. Залучення студентів до організації, проведення і участі в наукових і практичних заходах (75%);
4. Співвідношення теоретичної і практичної частини (63%);
5. Обґрунтованість навантаження на студентів (кількість дисциплін на семестр, кількість годин на тиждень аудиторної і самостійної роботи) (63%).

Тому, при перегляді освітньої програми на цих складових необхідно зупинитись більш детально.

Результати щодо необхідності залучення роботодавців, на думку викладачів, до розроблення та модернізації освітньої програми показали 87,1% - ву позитивну відповідь (рис. 2).

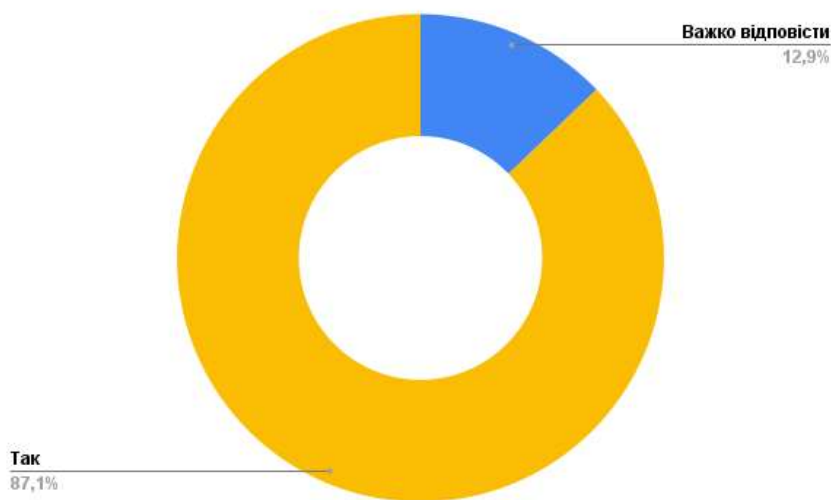

Рис. 2. Результати щодо необхідності залучення роботодавців, на думку викладачів, до розроблення та модернізації освітньої програми.

Результати опитування пропозицій викладачів щодо навчальних дисциплін показали:

- *необхідно ввести до освітнього процесу* – не має пропозицій.
- *необхідно вивести з освітнього процесу* - не має пропозицій.

Інших пропозицій від викладачів щодо покращення якості освіти та освітньої програми «Екологія» не надійшло.

Висновки

Під час оцінювання науково-педагогічними працівниками якості ОПП «Екологія» за критерієм «Наскільки знання випускника зі спеціальності відповідають сучасному реальному стану виробництва і бізнесу» виявилось, що 100% респондентів вважають достатньо високим рівень відповідності знань випускників виробничим реаліям.

У рейтингу тринадцяти найбільш важливих компетентностей випускника для роботи за фахом у першому блоці лідерську позицію на думку викладачів займають компетентності «здатність до аналізу та синтезу» та «здатність застосовувати знання на практиці», а у другому блоці – «елементарні комп'ютерні навички» та «дослідницькі навички і уміння».

Результати оцінювання показали достатньо високий рівень (максимальна сума відсотків за балами 4 і 5, по 87,5 %) наступних якостей та навичок випускників: «рівень загальнотеоретичної підготовки», «рівень базових (професійних) знань і навичок», «націленість на кінцевий результат», «ерудованість, загальна культура, комунікабельність», «володіння інформаційними та комунікаційними технологіями».

Меншими балами оцінили наступні критерії (максимальна сума відсотків за балами 1 і 2) – по 25%: «ведення ділової документації», «націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання».

За результатами опитування респондентами були виокремлені найбільш необхідні складові ОПП «Екологія»: спрямованість дисциплін на майбутню професію (100%); зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін (75%); залучення студентів до організації, проведення і участі в наукових і практичних заходах (75%); співвідношення теоретичної і практичної частини (63%); обґрунтованість навантаження на студентів (кількість дисциплін на семестр, кількість годин на тиждень аудиторної і самостійної роботи) (63%).

Переважна частина науково-педагогічних працівників (87%) вважають за необхідне і в подальшому залучати роботодавців до розроблення та модернізації освітньої програми.

В якості загального висновка передбачається:

- підтримування сформованої практики залучення академічної спільноти до обговорення проєкту ОПП, врахування пропозицій та зауважень при проведенні круглих столів та розширених засідань робочої групи;

- при оновленні освітньо-професійної програми більш детально зупинитись на таких її складових як спрямованість дисциплін на майбутню професію;

- більш активно залучати здобувачів до організації, проведення і участі в

наукових і практичних заходах, а також пояснювати важливість і користь неформальної освіти.

Гарант ОПП «Екологія»
за першим (бакалаврським)
рівнем освіти, к.с.-г.н., доцент

Вікторія СКИБА

Завідувачка відділу МЯОД ТДАТУ,
к.т.н., доцент

Радміла СКЛЯР